

KIND EN STEEN

bied der kinderpsychologie, als wel tot dat van het „scheppen”, het nieuw-vormen met door de natuur gegeven elementen, behoort.

IV

Een kunstenaar met bijzondere begaafdheid voor het kinderportret, is naar mijn mening de jonge Amsterdamse beeldhouwer Pieter Starreveld. Met zijn ongemene veelzijdigheid, waarover hier verder niet gesproken wordt, heeft hij zich ook op de geheimen van het kindergezicht kunnen concentreren, omdat voor hem het technische probleem niet langer bestaat, en zijn verhouding ten opzichte van het gebezigde „dode materiaal” de meest intieme is, die men zich kan wensen. Hij beoefent bij voorkeur de „taille directe”, het reeds in allereerste aanleg scheppen van de stenen materie uit, en niet volgens een nameetbaar model in gips of leem.

Dat Starreveld en de beste van zijn vakgenoten dit doen, is minder een kwestie van principes dan van gemak en technisch kunnen. Want de hoogste overwinning der techniek is juist het gemak, de speelsheid waarmee het onherroepelijke schijnbaar achteloos bewerkstelligd wordt. Er is een soort van volkomenheid en gaafheid in de kunst, die vóór alles ongekunsteld, snel en koen volbracht aandoet, en die niettemin slechts bereikt kon worden door oneindig veel oefening, een zeldzaam kunnen, een opperste behoedzaamheid. Het benadert een spel der almacht, de grilligheid van hem die reeds aan alle onontkoombare wetten voldeed. Met soortgelijke almacht speelt ook het kind; doch wat bij het kind slechts almacht van de gedachte en de fantasie is, blijkt hier een macht van de daad en van de vormgevende wil.

Techniek interesseert den toeschouwer slechts voorzover de eigen-aard en de psychologie van den kunstenaar daarin tot uiting komt. Bij Starreveld is het vlotte en onproblematiese, dat vaak zelfs de schijn aanneemt van ongecompliceerdheid en simplisme, een onmiddellijke uitdrukking van zijn vaardige intuïtie en zijn, ik zou haast zeggen slaapwandelend indringingsvermogen in de beschutte wereld van het kind. Hij tracht de affiniteit van zijn eigen psyche met de kinderwereld niet te verdoezelen door het bezigen van een techniek of het toepassen van vormbeginselen die door de specifieke bedachtzaamheid van den volwassene beïnvloed zijn. Zeker, dit werk is behoedzaam en overdacht, bij al de spontane kracht waarmee het gerealiseerd werd; maar het vertoont de bedachtzaamheid van het kind, of liever: de Mozartiaanse ernst van een, die over de moeizame wegen van het kunnen, de wonderbare poort naar een onbegrensde kinderwereld teruggavond en voortaan daarin verwijlt met de luchtige wijsheid van Horus en Eroos.